

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUMBİLİMLERİ FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Klasik Türk Şiirinde Ahenk Unsurları	TDE133	1	2 + 0	2,0	Seçmeli
Birim Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı - Lisans (Yüz Yüze Anlatma)				
Amaç	Klasik Türk şiirinde ahengi sağlayan stilistik yapılar (önceleme, tekrar, paralel yapılar, zıtlıklar, semantik simetri vb.) üzerinden şiirin söyleyiş estetiğini kavratmak.				
Ders İçeriği	Klasik şiirde musiki duygusunu oluşturan vezin dışı ahenk unsurları; sözdizimi, kelime tekrarı, semantik yapı, paralellik, karşıtlık ve anlatım stratejileri üzerinden şiirin estetik yapısının çözümlenmesi.				
Ders Kaynakları	AKÜN, Ömer Faruk, "Divan Edebiyatı", TDVİA, C.9, s.389-427, . İSEN, Mustafa, vd., Eski Türk Edebiyatı El Kitabı, Ankara, Grafiker yay., 2002, MERMER, Ahmet; Neslihan Koç Keskin vd.; Eski Türk Edebiyatına Giriş, Akçağ Yay., Ankara, 2011., 1. AKKUŞ, Metin; Klâsik Türk Şiirinin Anlam Dünyası Edebî Türler ve Tarzlar, Erzurum, Fenomen Yay., 2006, 3. COŞKUN, Menderes; Sözü'n Büyüsü Edebi Sanatlar, Ankara, Dergah Yayınları, 2007, 5. İSEN, Mustafa; "Türler", Eski Türk Edebiyatı El Kitabı, Ankara, 2003, s.363-370., 6. İZ, Fahir; KUT, Günay, "Divan Edebiyatında Nazm Türleri", Büyük Türk Klasikleri, C.1, 247-252., 2. AKTAŞ, Hasan; Edebi Sanatlar/Klasik Türk Şiirinde, Edime, Yort Savul Yayınları, 2005., 4. DİLÇİN, Cem; Örneklerle Türk Şiir Bilgisi, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000.				

Hafta	Konu
1	Ahenk kavramı ve ses dışı ahenk unsurlarına giriş
2	Yinelemeler, önelemeler, koşutluklar ve sapmaların ahenk oluşturmada işlevi
3	Tekrar: Şiirde tekrar ve ritmik vurgu
4	Paralel yapılar ve simetrik diziliş
5	Zıtlıklar ve karşıt anlamlı ifadeler
6	Cümle yapılarıyla ahenk: devriklik, kısa-uzun yapı dengesi
7	Ara Sınav
8	Şiirde "musiki" etkisi: ses tekrarları, asonans, aliterasyon
9	Semantik uyum: anlam akışı ve çağrışım düzeni
10	Mecaz ve ahenk: anlam yoğunluğu ile ritmik denge
11	Betimleyici bölümlerde ahenk kurulumu
12	Ahenk ve hitabet: seslenme ve iç konuşma yapıları
13	Öğrenci sunumları
14	Final

Program Çıktıları

1	Türk edebiyatı ve edebiyat tarihi, Türk lehçeleri-alfabeleri Türkiye Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi ve yazılı (Eski ve Yeni Türk Edebiyatı) ve sözlü (anonim edebiyat, âşık edebiyatı, tekke tasavvuf edebiyatı) edebi geleneklerle ilgili ileri düzeyde, güncel teorik ve uygulamalı bilgilerine sahiptir.
2	Disiplinler arası bir farkındalıkla alanıyla ilgili akademik araştırmalar gerçekleştirir.
3	Türk Dili ve Edebiyatı Programında kullanılan ve güncel bilgileri içeren ders materyallerini, araştırma metotlarını, bilgi ve teorilerini; eğitim-öğretim, araştırma ve kamusal hizmet alanlarında uygular
4	Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık faaliyetlerin yürütülmesinde bireysel veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
5	Alanı ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri sosyal/kültürel/ekonomik katma değeri olan düşünceye/yaklaşım/ürüne dönüştürülmesi hususunda sorumluluk alır.
6	Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.
7	Öğrenme gereksinimlerini belirleyerek öğrenme hedefleri doğrultusunda kendisinin ve sorumluluğu altındaki kişilerin performanslarının geliştirilmesine yönelik faaliyetleri planlar ve yönetir
8	Eğitimi boyunca edindiği bilgi ve becerilerle yaşam boyu öğrenmeye yönelik bir motivasyon ve tutum geliştirir.
9	Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır.
10	Alan ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilme, düşünceleri ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır
11	Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular.
12	Alanıyla ilgili yaptığı araştırmalarda bilgi ve bilişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanır.
13	Alan ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
14	Türk kültürü, dili ve edebiyatıyla ilgili güncel problemlere bireysel çalışmalarıyla veya bir ekibin üyesi olarak çözümler üretir ve ürettiği çözümleri alan uzmanlarla paylaşır.
15	Eleştirel düşünme, akademik yazım ve sunum konularında temel becerilere sahiptir

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14	PÇ 15
Stilistik yapıların şiir estetiğine katkısını örneklerle açıklar.	5	3	4	3	4	5	3	3	3	4	2	2	4	4	5
Cümle düzeyinde ahenk oluşturan söyleyiş biçimlerini analiz eder.	5	3	4	3	3	4	2	3	2	3	2	2	3	3	4
Klasik şiirde ses dışı ahenk unsurlarını tanır.	5	2	3	2	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2	3
Semantik, sözdizimsel ve retorik düzeyde şiirlerde ahenk kurgusunu değerlendirir.	5	3	4	3	4	5	3	3	3	3	2	2	3	3	5
Stilistik ahenk unsurlarının modern söyleyiş biçimlerine etkisini tartışır	5	3	3	3	4	5	3	3	3	4	3	4	4	4	5
Ortalama Değer	5	2,8	3,6	2,8	3,6	4,4	2,6	2,8	2,6	3,2	2	2,2	3,2	3,2	4,4

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/429348>